

Inleiding tot de geschiedenis van islamitisch West-Azië (600-1800) (A005455)

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 5.0 **Studietijd 150 u**

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2025-2026

A (semester 2)	Nederlands	Gent	hoorcollege groepswerk zelfstandig werk
----------------	------------	------	---

Lesgevers in academiejaar 2025-2026

Van Steenberghe, Jo	LW21	Verantwoordelijk lesgever
---------------------	------	---------------------------

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2025-2026

	stptn	aanbodsessie
Bachelor of Arts in de Oosterse talen en culturen (afstudeerrichting Arabistiek en islamkunde)	5	A
Bachelor of Arts in de Oosterse talen en culturen (afstudeerrichting China (China-traject))	5	A
Bachelor of Arts in de Oosterse talen en culturen (afstudeerrichting China (UGent-traject))	5	A
Bachelor of Arts in de Oosterse talen en culturen (afstudeerrichting India)	5	A
Bachelor of Arts in de Oosterse talen en culturen (afstudeerrichting Japan)	5	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Duits, Turks)	5	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Engels, Turks)	5	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Frans, Turks)	5	A
Bachelor of Arts in de geschiedenis	5	A
Bachelor of Science in de politieke wetenschappen	5	A
Micro-credential Inleiding tot de islamitische geschiedenis en religie	5	A
Uitwisselingsprogramma Oosterse talen en culturen	5	A
Schakelprogramma tot Master of Arts in de meertalige communicatie: combinatie van ten minste twee talen	5	A
Schakelprogramma tot Master of Arts in gender en diversiteit	5	A
Schakelprogramma tot Master of Arts in het vertalen: combinatie van ten minste twee talen	5	A
Vorbereidingsprogramma tot Master of Arts in de meertalige communicatie: combinatie van ten minste twee talen	5	A
Vorbereidingsprogramma tot Master of Arts in het vertalen: combinatie van ten minste twee talen	5	A
Keuzepakket Arabisch en islamkunde	5	A
Keuzepakket Cultuur en maatschappij	5	A
Keuzepakket Geschiedenis	5	A
Keuzepakket Religiestudies	5	A
Keuzepakket Talen van Azië, het Midden-Oosten en Oost-Europa	5	A
Keuzepakket Zuidoost-Europese taal	5	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

geschiedenis, islam, laat-antieke tijd, middeleeuwen, nieuwe tijd, islamwereld, West-Azië, Midden-Oosten, rijksvorming, identiteitsvorming, Arabieren, Turken,

Situering

Deze inleidende cursus geeft studenten een algemeen inzicht in de geschiedenis en het historisch onderzoek van de West-Aziatische islamitische wereld van de 7de tot en met de 18de eeuw.

'Inleiding tot de geschiedenis van islamitisch West-Azië' is complementair met 'Inleiding tot Islam en Moslim Zijn', en bereidt voor op 'Politiek van het Hedendaagse Midden-Oosten'.

Inhoud

Deze inleidende cursus helpt de studenten een algemeen kader verwerven van de geschiedenis van, en het historisch onderzoek naar, de centrale islamlanden, met nadruk op islamitisch West-Azië (het Midden Oosten, de Mashrek). Er wordt beoogd de studenten een inzicht te bieden in het verschijnen van een islamitische wereld en in de belangrijkste historische evoluties die deze regio vervolgens onderging, vanaf de laat-antieke tijd tot in de vroegmoderne periode (7de-18de eeuw). In dit kader is het doel vooral om de studenten op historisch-kritische wijze te laten kennismaken met het historische onderzoek naar rijks- en identiteitsvorming dat tot de hedendaagse kennis over het islamitische verleden bijdraagt. Op deze wijze geeft de cursus een inhoudelijke en historisch-kritische basis om dat verleden en de repercussies daarvan voor de actuele situatie in de regio op academisch verantwoorde wijze te leren begrijpen en duiden.

Inhoudelijk valt de cursus uiteen in twee grote delen, waarin de twee belangrijkste chronologische "golven" in de pre-moderne geschiedenis van islamitisch West-Azië worden behandeld. Het eerste deel loopt van het verschijnen van Islam in de vroege 7de eeuw tot de volledige desintegratie van het Abbasiedische wereldrijk in de 10de eeuw. Het tweede deel sluit hierop aan, van de verschillende invasies door Turko-Mongoolse stammen vanaf de vroege 11de eeuw tot aan de transformatie van de vroeg-moderne wereldrijken in de regio in de 18de en 19de eeuw. Telkens komen de belangrijkste socio-politieke factoren aan bod, aangevuld waar nodig en mogelijk door een schets van belangwekkende maatschappelijke, religieuze en andere historische fenomenen en door casussen uit het historisch-wetenschappelijk onderzoek.

onderwerpen:

- West-Azië in de laat-antieke tijd (6de-7de eeuw)
- Muhammad en het kalifaat van Medina
- Het Arabische Rijk van de Umayyaden
- De klassieke periode der Abbasieden
- De desintegratie van het Abbasiedische rijk
- Invasie van West-Azië: 'Turken' en 'Franken'
- Herstel en globalisering in West-Azië: Zangieden, Ayyubieden en Mongolen
- Rijksvorming en revolutie in West-Azië: het Sultanaat van Caïro en de Timurieden
- Vroegmoderne Wereldrijken in West-Azië
- Een Wereld van Verandering: Perzen, Ottomanen, soennieten, sjiïeten en vele anderen

Begincompetenties

eindcompetenties secundair onderwijs

Eindcompetenties

- 1 De algemene krachtlijnen van de geschiedenis van islamitisch West-Azië (7de-18de eeuw) benoemen en beschrijven.
- 2 De historische processen die de premoderne islamwereld hebben vorm gegeven verklaren
- 3 De historische processen die de premoderne islamwereld hebben vorm gegeven met elkaar in verband brengen
- 4 Een coherent historisch kader van de islamitische geschiedenis definiëren
- 5 Het wetenschappelijk corpus ivm. de pre-moderne islamitische geschiedenis inschatten en gebruiken
- 6 Bronteksten (in vertaling) van de pre-moderne islamitische geschiedenis historisch-kritisch duiden
- 7 Wetenschappelijke teksten ivm. de premoderne islamitische geschiedenis

vergelijken.

8 Samenwerken rond een specifieke verdiepende opdracht ivm. premodern islamitische geschiedenis.

Creditcontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is open: de student houdt zelf rekening met voorkennis uitgedrukt in begincompetenties

Examencontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via examencontract is open

Didactische werkvormen

Groepswerk, Hoorcollege, Zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Hoorcolleges betreffen wekelijkse bijeenkomsten waarin de lesgever in actieve dialoog gaat met de inhoud van het handboek, eventueel ondersteund door audiovisueel materiaal. Van de studenten wordt verwacht dat ze de onderwerpen van de hoorcolleges wekelijks voorbereiden met behulp van het handboek. Dit houdt ook het formuleren van een wekelijkse vraag in.

Begeleide zelfstudie betreft een verklarende woordenlijst met centrale begrippen uit de geschiedenis van islamitisch West-Azië die gekend moeten worden

Groeps- en zelfstandig werk bestaan uit een portfolio-opdracht (enkel voor studenten OTC: Arabistiek en Islamkunde) of een lectuuropdracht (alle andere studenten), waarin elke student kennismaakt met een facet van het belangrijkste bronnenmateriaal en de academische studie daarvan. Zelfstandig werk en de portfolio-opdracht houden voor allen ook het wekelijks voorbereiden en formuleren van een vraag voor de hoorcolleges in.

Een alternatieve regeling is mogelijk voor **uitwisselingsstudenten** die een onvoldoende taalniveau Nederlands hebben.

Studiemateriaal

Type: Handboek

Naam: Van Steenbergen, J., Een Nieuwe Geschiedenis van de Islamitische Wereld: Rijks- en • identiteitsvorming in islamitisch West-Azië, 7de-18de eeuw(Acco 2018)

Richtprijs: € 48

Optioneel: nee

Taal : Nederlands

Auteur : J. Van Steenbergen

ISBN : 978-9-46344-237-4

Aantal pagina's : 360

Online beschikbaar : Nee

Beschikbaar in de bibliotheek : Ja

Beschikbaar via studentenvereniging : Ja

Gebruik en levensduur binnen het opleidingsonderdeel : intensief

Gebruik en levensduur binnen de opleiding : regelmatig

Gebruik en levensduur na de opleiding : af en toe

Type: Slides

Naam: Slides IGIWA

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Taal : Nederlands

Beschikbaar op Ufora : Ja

Type: Reader

Naam: Reader IGIWA

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Taal : Engels

Beschikbaar op Ufora : Ja

Referenties

- J. Van Steenbergen, A History of the Islamic World (600-1800) (Routledge 2021)
- R.S. Humphreys, Islamic History. A framework for Inquiry

- I.M. Lapidus, A History of Islamic Societies
- Cambridge Illustrated History of the Islamic World, ed. F. Robinson
- A Companion to the history of the Middle East, ed. Y. Choueiri
- A. Hourani, Een geschiedenis van de Arabische volkeren
- T. Ansary, Een geschiedenis van de wereld door Moslimse ogen
- In harmonie. Kunst uit de islamitische wereld in het Jubelparkmuseum, ed. M. Van Raemdonck

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Interactieve ondersteuning via Ufora (leer- en leesmateriaal, achtergrondlectuur, opdrachten met wekelijkse feedback)
 persoonlijk: tijdens/na het hoorcollege, na elektronische afspraak (ook voor uitwisselingsstudenten, zie onder)

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Mondelinge evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Mondelinge evaluatie

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

NPE= de portfolio (volgens instructies — geldt voor 1/4 van het totaal (indienen laatste hoorcollege) (verplicht voor studenten A&I; mogelijke alternatieve opdracht voor studenten niet-A&I: wekelijkse vraag & reflectie + lectuuropdracht).

Het tijdig indienen van een volledige portfolio of (voor niet-A&I studenten) de vraagopdracht is een absolute voorwaarde om aan het mondeling examen te mogen deelnemen.

PEI= een mondeling examen met schriftelijke voorbereiding tijdens de examenzeitijd van het tweede semester, over de totale leerstof (geldt voor 3/4 van het totaal).

Voor het mondeling examen ligt de nadruk enerzijds op de leerstof die behandeld wordt tijdens de hoorcolleges en in het handboek, en anderzijds op de verklarende woordenlijst te vinden achteraan het handboek. Meer bepaald bestaat het mondelinge examen uit drie vragen: een reproductievraag (bespreek ...) (=handboek), een inzichtsvraag (beoordeel ...; in welke mate ...; hoe ...) (=casussen behandeld tijdens de hoorcolleges), en een kennisvraag ivm. centrale begrippen (=definitie van 3 begrippen). Een vierde vraag betreft de korte mondeling voorstelling en bespreking van de portfolio-opdracht. De vierde vraag voor studenten niet-A&I die voor de alternatieve opdracht kiezen betreft de lectuuropdracht.

(Bij **herkansing** bestaat het examen enkel uit een mondeling examen met schriftelijke voorbereiding over de totale leerstof [3 vragen])

Een alternatieve regeling is mogelijk voor uitwisselingsstudenten die een onvoldoende taalniveau Nederlands hebben.

Eindscoreberekening

Periodegebonden: mondeling examen (75%) - niet-periodegebonden: zelfstandig en groepswork (portfolio; eventueel extra examenvraag) (25 %)
(herkansing: mondeling examen [100%])

Faciliteiten voor werkstudenten

1. Geen mogelijkheid tot vrijstelling van aanwezigheid
2. Mogelijkheid tot examen op ander tijdstip doorheen het academiejaar
3. Mogelijkheid tot feedback via email, via telefoon, na afspraak tijdens of na kantooruren

Voor meer informatie omtrent flexibel studeren: <http://www.flw.ugent.be/flexibelstuderen>

